

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. kovo 9 d.
(OR. en)

7152/23

ENFOPOL 103
IXIM 42
COSI 42
COPEN 64
JAI 273

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2023 m. kovo 9 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 6745/23

Dalykas: Tarybos išvados dėl Europos kriminalistikos erdvės 2.0 veiksmų plano
– *Tarybos išvados (2023 m. kovo 9 d.)*

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Europos kriminalistikos erdvės 2.0 veiksmų plano, kurias Taryba (teisingumas ir vidaus reikalai) patvirtino 2023 m. kovo 9 d. įvykusiame 3936-ame posėdyje.

**TARYBOS IŠVADOS DĖL EUROPOS KRIMINALISTIKOS ERDVĖS
2.0 VEIKSMŲ PLANO**

APIBENDRINIMAS

Europos kriminalistikos erdvės (EFSA) 2.0 veiksmų planu siekiama iki 2030 m. suformuoti kriminalistikos srities ateitį. Planas suskirstytas į tris ramsčius: kiekvienas iš jų skirtas konkrečioms sritims ir kiekviename iš jų išdėstyti atitinkami veiksmai. Kiekvieno veiksmo atveju nustatyti atsakingi suinteresuotieji subjektai. Paryškintuoju šriftu pažymėtas subjektas bus atsakingas už koordinavimą. Ta atsakomybė už koordinavimą taip pat gali apimti ryšius su kitais atitinkamais subjektais, kurie nėra paskirti atsakingais subjektais.

Visi veiksmai turi būti įgyvendinami visapusiškai gerbiant pagrindines teises pagal Sutartis ir 2000 m. gruodžio 7 d. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, taip pat atitinkamus duomenų apsaugos principus ir teisės aktus.

ORGANIZACIJŲ AKRONIMŲ SĄRAŠAS

CEPOL	Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra
ECTEG	Europos mokymo ir švietimo elektroninių nusikaltimų srityje grupė
ETMT	Europos teisėjų mokymo tinklas
ENFSI	Europos kriminalistikos institutų tinklas
Europol	Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra
eu-LISA	Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra

A. ATEITIES PERSPEKTYVOS

Tikslas: Užtikrinti nuolatinį pagrindinių kriminalistikos pajėgumų plėtojimą, kad būtų užtikrintas ir sustiprintas dabartinis ir būsimas jos aktualumas teismų sistemoje.

Rezultatai: Kriminalistika, teikianti veiksmingas ir moksliškai pagrįstas paslaugas, naudojant šiuolaikines technologijas ir metodus. Taigi, užtikrinimas, kad kriminalistika ir toliau būtų vertingas teismų sistemos išteklius, padedantis sudaryti palankesnes sąlygas teisingam ir tiksliam sprendimų priėmimui.

Pagrindimas, Biometrija

**veikla ir
atsakingi
subjektai:**

Biometrija suteikia galimybę identifikuoti asmenis ir patvirtinti jų tapatybę remiantis atpažįstamų ir patikrinamų duomenų, kurių skiriamieji požymiai yra įvairūs, rinkiniu. Gebėjimas išgauti biometrinius duomenis, jais naudotis ir keistis yra vienas iš pagrindinių kriminalistikos elementų. Kad būtų galima apskritai remti teisėsaugą, būtina užtikrinti biometrinių procedūrų, įskaitant galutinį žmogaus atliekamą rezultatų tikrinimą, naudojimą kriminalistikos srityje dabar ir ateityje.

Veiksmai

Atsakingi subjektai

Veiksmai	Atsakingi subjektai
1. Išnagrinėti biometrinius pajėgumus ir multibiometrijos taikymo galimybes, kad juos būtų galima naudoti atliekant nusikalstamų veikų tyrimus.	ENFSI, eu-LISA, Europolas, valstybės narės, akademinė bendruomenė
2. Parengti ir įgyvendinti pramonės ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo planą biometrijos srityje.	ENFSI, Komisija, Europolas

Dirbtinis intelektas

Dirbtinis intelektas (DI) – priemonė, kuri potencialiai gali būti taikoma įvairiai kriminalistikos procesų veiklai, siekiant pagerinti jos kokybę, veiksmingumą ir prieinamumą. DI jau pradėjo veikti daugelyje kriminalistikos taikomųjų programų. Numatoma, kad nuolatinis šios srities vystymasis artimiausioje ateityje turės įtakos kriminalistikai.

Veiksmas	Atsakingi subjektai
3. Kurti ir įgyvendinti DI grindžiamas priemones, skirtas kriminalistikos sričiai.	ENFSI, akademinė bendruomenė, Komisija, Europolas, pramonė, valstybės narės
4. Parengti strateginį DI patvirtinimo ir diegimo kriminalistikos srityje planą, atsižvelgiant į teisės aktų pokyčius Sąjungos lygmeniu.	ENFSI, akademinė bendruomenė, Komisija, Europolas, valstybės narės
5. Įtraukti teismines institucijas, kiek tai susiję su DI, kaip teisinės sistemos priemonės, pripažinimu, vykdančioms teisės aktų peržiūrą ir atitinkamą švietimo veiklą.	ETMT, ENFSI, Komisija, CEPOL, ECTEG, valstybės narės

Skaitmenizacija

Skaitmeninė transformacija daro poveikį plačiai sričiai, kurioje diegiamos naujos technologijos ir automatizuoti procesai, kad būtų remiami ir tobulinami įvairūs kriminalistikos proceso etapai: pradedant nusikaltimo vietos apžiūra ir baigiant procesu teismo salėje. Būtina, kad kriminalistikoje ir toliau būtų atsižvelgiama į skaitmeninę transformaciją ir koreguojamos jos procedūros bei procesai.

Veiksmas	Atsakingi subjektai
6. Parengti gaires, kaip sukurti skaitmenizacijos įdiegimo ir technologijų naudojimo kriminalistikos srityje procedūras.	ENFSI , akademinė bendruomenė, eu-LISA, valstybės narės
7. Pritaikyti kriminalistikos procesus ir darbo srautą, kad būtų galima pasinaudoti skaitmeninės transformacijos teikiamomis galimybėmis ir prie jų prisitaikyti.	ENFSI , eu-LISA, valstybės narės

Naujos priemonės ir besiformuojančios technologijos

Būtina nuolat stebėti ir vertinti naujas priemones ir besiformuojančias technologijas, įskaitant besiformuojančių biologinių ir cheminių įrodymų rūšių „-omikas“ ir nanotechnologijas, kiek tai susiję su jų pritaikomumu kriminalistikos srityje. Kad kriminalistika išliktų aktuali, labai svarbu pritaikyti esamas ir ateities technologijas, kad jos būtų naudojamos kriminalistikos srityje.

Veiksmas	Atsakingi subjektai
8. Stebėti pokyčius kitose mokslo srityse (įskaitant besiformuojančių biologinių ir cheminių įrodymų rūšių „-omikas“ ir nanotechnologijas), kad juos būtų galima taikyti kriminalistikos mokslui, ir vertinti jų perspektyvas. Parengti akademinės bendruomenės ir pramonės dalyvavimo planą, skirtą besiformuojančioms technologijoms, kurios gali būti naudojamos kriminalistikos srityje.	ENFSI , akademinė bendruomenė, Komisija, Europolas, pramonė, valstybės narės
9. Pritaikyti, patvirtinti ir diegti naujas besiformuojančias technologijas, skirtas taikyti kriminalistikos srityje.	ENFSI , akademinė bendruomenė, Europolas, valstybės narės

B. KRIMINALISTIKOS SRITIES REZULTATŲ POVEIKIO DIDINIMAS

Tikslas: Kriminalistika yra neatsiejamą teismų sistemos dalis, o kriminalistikos srities rezultatai yra itin svarbūs užtikrinant teisingumo vykdymą. Siekiant padidinti kriminalistikos srities rezultatų poveikį, reikia plėtoti mokslinių įrodymų naudojimą visoje saugojimo grandinėje, palengvinti suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą ir nustatyti moksliškai pagrįstus duomenis apie padėtį vietoje.

Rezultatai: Didesnis kriminalistikos įrodymų naudojimas ir nauda teismų sistemoje. Intensyvesnis agentūrų ir jurisdikciją turinčių subjektų bendradarbiavimas ir dalijimasis žiniomis ES ir už jos ribų.

Pagrindimas, veikla ir atsakingi subjektai: **Kriminalistinis tyrimas ir aiškinimas**

Plėtoti kriminalistinį tyrimą ir aiškinimą, siekiant padidinti kriminalistikos srities rezultatų poveikį ir įrodyti jų patikimumą.

Veiksmas

Atsakingi subjektai

1. Plėsti ir plėtoti statistikos ir tikimybinio pagrindimo naudojimą kriminalistikos srityje, įskaitant priemonių vertinimo ataskaitoms teikti naudojimą.	ENFSI, akademinė bendruomenė, ETMT
2. Parengti vienodą požiūrį į šaltinio ir veiklos lygmens ataskaitų teikimą visose teismo ekspertizės srityse.	ENFSI, akademinė bendruomenė, valstybės narės

Dalijimasis kriminalistikos duomenimis

Agentūrų ir jurisdikciją turinčių subjektų dalijimasis kriminalistiniais duomenimis, kad būtų padedama užtikrinti duomenų kokybę ir suderinti duomenų rinkinių formatus, įskaitant dalijimosi duomenimis priemones, siekiant užtikrinti ES didelės apimties informacinių sistemų sąveikumą, įskaitant duomenų rinkinius, skirtus kriminalistikos priemonių kūrimui, patvirtinimui bei vertinimui.

Veiksmas	Atsakingi subjektai
3. Išnagrinėti galimybes įdiegti sistemą (arba sistemas), įskaitant standartizuotus duomenų formatus, kad būtų galima veiksmingai ir kokybiškai keistis duomenimis, panašiai kaip pagal Priumo sistemą. Sistemoje turėtų būti atsižvelgiama į duomenų poreikį kuriant ir vertinant kriminalistikos duomenų mokslo priemones.	Komisija, akademinė bendruomenė, eu-LISA, ENFSI, Europolas, pramonė, valstybės narės
4. Nustatyti Teisėsaugos direktyvos ir BDAR (Bendrojo duomenų apsaugos reglamento) poveikį įvairių su asmenimis susijusių duomenų naudojimui.	Komisija
5. Sukurti bendrą mokslinių įrodymų perdavimo sistemą (leksikoną).	Komisija, akademinė bendruomenė, ENFSI

Daugiadalykis požiūris

Išnagrinėti galimybes laikytis daugiadalykio požiūrio siekiant, kad kriminalistikos srities rezultatai galėtų būti naudingi tyrimams ir žvalgybos informacija grindžiamoms operacijoms, susijusiems su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu, kaip nustatyta SOCTA ataskaitoje.

Veiksmas	Atsakingi subjektai
6. Peržiūrėti technologinius sprendimus ir galutinių naudotojų poreikius, susijusius su žvalgyba ir daugiadalykiu požiūriu, siekiant optimizuoti kriminalistinių įrodymų naudojimą.	ENFSI , akademinė bendruomenė, Komisija, Europolas, valstybės narės
7. Nustatyti individualią ir bendrą kriminalistinių įrodymų rūšių įrodomąją galią ir apibrėžti žvalgybos ir daugiadalykių įrodymų rūšių diegimo vykdant veiklą būdus.	ENFSI , akademinė bendruomenė, Komisija, Europolas, valstybės narės

C. KRIMINALISTIKOS SRITIES REZULTATŲ PATIKIMUMO ĮRODYMAS

Tikslas: Gerinti kriminalistikos mechanizmų supratimą ir užtikrinti, kad galimos pasekmės būtų tinkamai valdomos teismų sistemoje. Sudaryti palankesnes sąlygas mokymui ir švietimui kriminalistikos srityje.

Rezultatai: Užtikrinimas, kad kriminalistai turėtų įgūdžių ir žinių, kurių reikia, kad jie galėtų veiksmingai prisidėti prie teismų sistemos. Patobulinti procesai ir procedūros, siekiant užtikrinti tinkamą rizikos valdymą ir kokybės standartus.

Pagrindimas, veikla ir atsakingi subjektai: **Kriminalistikos pagrindai**

Kriminalistikos pagrindai, įskaitant plačią sričių, kurias būtų galima tirti ir plėtoti, kartu laikantis dabartinių metodų, aprėptį.

Veiksmas

Atsakingi subjektai

1. Skatinti pagrindinių principų ir empirinių įrodymų rinkinio mokslinius tyrimus kriminalistikos naudojimo teisingumo sistemoje tikslu.	ENFSI, akademinė bendruomenė, ETMT
2. Rengti tyrimus, kad būtų galima suprasti ir nustatyti kriminalistinių įrodymų rūšių foninį paplitimą, perdavimą ir patvarumą.	ENFSI, akademinė bendruomenė, Komisija, valstybės narės
3. Kurti technologijas, skirtas kriminalistinių įrodymų gavimui optimizuoti.	ENFSI, Europolas, akademinė bendruomenė, Komisija, pramonė, valstybės narės

Kriminalistikos žmogiškieji veiksniai

Supratimas, kokią poveikį žmonių bendravimas daro sprendimams visais kriminalistinio tyrimo proceso lygmenimis: pradedant nusikaltimo vietos apžiūra ir baigiant procesu teismo salėje.

Veiksmas	Atsakingi subjektai
4. Atlikti šališkumo ir konteksto valdymo poveikio sprendimų priėmimui kriminalistikos srityje – nuo nusikaltimo vietos analizės iki teismo posėdžių – mokslinius tyrimus.	ENFSI, akademinė bendruomenė, CEPOL, ETMT
5. Išplatinti šio mokslinio tyrimo išvadas, kad būtų galima geriau suprasti šiuos veiksnius ir dalytis turimais sprendimais, kaip panaikinti ir sušvelninti šališkumą.	ENFSI, CEPOL, ETMT

Kokybės ir kompetencijos užtikrinimas

Norint diegti naujas technologijas ir išlaikyti pasitikėjimą kriminalistika, būtina nuolat tobulinti kokybę ir kompetenciją.

Veiksmas	Atsakingi subjektai
6. Rengti kriminalistų mokymo programas ir nustatyti platformų kūrimo ir prieglobos galimybes.	CEPOL, ECTEG, ENFSI, ETMT
7. Sudaryti palankesnes sąlygas mokymui ir išplatinti mokymo medžiagą galutiniams kriminalistinių įrodymų naudotojams, kaip aiškinti kriminalistikos srities rezultatus ir suprasti įrodymų svarumą.	ETMT, ENFSI, CEPOL, valstybės narės
8. Stiprinti esamų ir būsimų neakredituotų kriminalistikos tarnybų kokybės užtikrinimą, kad būtų užtikrintas jų patikimumas.	ENFSI, valstybės narės